

EN VÄN ATT LITA PÅ

JENNY RUNESSON

En vän att lita på

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

INLEDNING

Den här boken handlar inte om henne. Det är inte min sak att berätta hennes historia. Ingen ska inbilla sig att jag fortfarande bryr mig. Det vore löjligt efter alla dessa år.

Nej, det här är en historia om vänskap och kärlek. Om mig. Om ungdomar som älskar och samtidigt skadar varandra. Om hur bedräglighet föder bedräglighet, tvivel blir till paranoia.

Det finns händelser i livet som förändrar allt och kan markeras med ett kryss på tidslinjen redan i samma stund som de inträffar; ett barn föds, en närstående dör, en olycka förstör kroppen.

Men lika viktiga är alla omärkta vägska, urskiljbara först långt senare. Omedvetna val som kan styra hela din framtid ur kurs. Nya bekantskaper som framkallar nya intressen och tar dig på villovägar. Du drabbas av en oförrätt som förbittrar och förändrar dig, gör dig oförmögen att någonsin skaka av dig misstron. Långt senare kan du minnas ett specifikt tillfälle och tänka att det var just där och då som allt gick åt helvete.

När jag ser tillbaka på omständigheterna som ledde fram till att jag spärrades in är det mest skrämmande hur lite jag förstod i stunden. Bara genom att skriva den här redogörelsen har jag kunnat kartlägga hur allt hängde ihop, hur spiralen nedåt började i samma stund som jag träffade

På s. 70 återfinns ett citat ur »Isabella« av Ulf Lundell, återgivet med tillstånd av författaren.

Albert Bonniers Förlag
Box 3159, 103 63 Stockholm
www.albertbonniersforlag.se
info@albertbonniers.se

ISBN 978-91-0-080808-2
COPYRIGHT © Jenny Runesson, 2025
OMSLAG Michael Ceken
FÖRSTA TRYCKNINGEN
TRYCK ScandBook, EU 2025

Cecilia. Min psykolog sa att jag skulle må bra av att skriva, att det var ett sätt att bli fri. Men jag har skrivit för att förstå, fri blir jag aldrig.

Tre av mina närstående dog på kort tid, av egen hand eller annans, och jag lever fortfarande med konsekvenserna. Jag skulle inte påstå att jag är lycklig, men jag existerar. Jag finns mitt ibland er, sitter bredvid er på bussen, känner era blickar i kön i mataffären och undrar vad ni tänker, om ni känner igen mig från tidningen. Jag har jobb och villa, en man som säger att han älskar mig och en bonusdotter som kallar mig mamma. Om de visste sanningen skulle ingen av dem vilja se mig igen.

Historien handlar alltså inte om min vän, även om hennes roll i händelserna kan anses avgörande. Tänk på det när du läser.

Så, nu vet du. Då kan vi börja.

KAPITEL 1

Den nya psykologen på rättspsyk verkade uttråkad. Hon fick antagligen rikligt betalt för att bara sitta där på sin feta rum-pa och ändå gäspade hon, överdrivet och ljudligt. Kanske var det ett försök att avvärja situationen, visa att hon inte var rädd, men gäspningen gjorde att jag ville slänga mig över bordet och trycka knytnäven in i hennes öppna käft. Jag såg det framför mig, hur jag vrålade som ett djur och välte bordet åt sidan, slet tag i hennes hår och drog huvudet bakåt, samtidigt som jag pressade in en knuten näve i hennes mun. Jag nöp mig i benet för att inte börja fnittra av bilden.

»Berätta om kvällen då det brann«, sa hon och snurrade på pennan i handen. Hon hade en uppslagen anteckningsbok framför sig, men skrev sällan något, som om boken mest var rekvisita. Något som välutbildade, professionella människor bär runt på.

»Jag kommer inte ihåg. Jag vet inte vad som är riktiga minnen längre. Vad hände med Lasse egentligen?«

»Menar du Lars? Han har gått på pappaledighet.«

Pappaledig? Varför hade han inte berättat att han fått barn? Jag insåg att jag inte visste någonting om Lasse, mer än att han gillade Van Morrison. Vi brukade spela Alfapet och lyssna på musik, och kalla det terapi.

»Men jag såg honom häromdagen genom fönstret, han gick in i byggnaden.«

»Han kanske hade något ärende.«

Han kunde väl ha kommit förbi och sagt hej, tänkte jag. Jag mådde mycket bättre efter en timme med honom än efter dessa rannsakande utfrågningar som den nya psykologen tycktes föredra. Om jag råkade uttrycka en känsla skulle den studeras under lupp ur olika vinklar och därför försökte jag säga så lite som möjligt.

»Okej.« Hon släppte ner pennan i bokens mitt. »Vi börjar i en annan ände. Hade du många vänner när du växte upp?«

»Inte så många. Jag umgicks mest med Cecilia.«

»Var hon din bästa vän?«

»Bästa och värsta.«

»Hur träffades ni?«

»Jag vill inte prata om henne.«

Jag vred mina händer i knät, lösgjorde naglarna från handflatan och stirrade på de halvmånar som blivit kvar i högerhanden. Brännskadorna på vänsterhanden gjorde att fingerrörelserna var långsamma och smärtsamma om jag inte tog min medicin. Jag stoppade i mig så många piller som läkarna tillät.

Pillren var mina enda vänner numera. Och de var bättre vänner än mina mänskliga sådana någonsin varit. De lindrade och vårdade, fick tiden att gå lite snabbare.

Bara tummen och lillfingret var intakta på vänsterhanden, mittenfingrarna liknade buckliga korvstumpar. Handen hade stelnat i en evig surfargest. Händer är särskilt svåra att återskapa, förklarade kirurgen som skulle vara en av de bästa i landet. No shit, sa jag och såg förfärat på hans skapelse.

Efter operationerna vande jag mig vid att gömma

vänsterhanden i fickan eller i knät. Handen kändes inte som min längre, utan som en verklighetstrogen protes man tar på sig på halloween för att skrämma små barn.

Men nu la jag upp handen på bordet, mellan mig och kvinnan som tillbringade dagarna med att lyssna på sådana som jag, och iakttog hennes reaktion. Hennes mun fastnade i ett stelt leende, som om hon använde all energi till att verka oberörd. Jag visste att handen såg grotesk ut.

Mitt ansikte var i alla fall oskadat, fast numera blekt och slitet. Jag kunde bära handskar, om jag någonsin blev utsläppt. Kanske bara en vit handske, som Michael Jackson. Jag skulle ha färggranna, glansiga kläder istället för de här fula plaggen. Och smink, en massa smink. Jag skulle se ut som en jävla clown när jag gick på stan.

Jag skrattade rakt ut vid tanken, luften pyste ur mig som skakad läsk och kvinnan på andra sidan bordet ryggade tillbaka. Äntligen sprack hennes uttråkade skal.

Var hon psykolog eller polis? Eller en polis som låtsades vara psykolog? Jag visste inte. Jag fortsatte skratta tills hon slog igen anteckningsboken och lämnade rummet.

KAPITEL 2

Eleverna stod i en cirkel i gymnastiksalen och värmdes upp, medan lärarinnan skrek ut kommandon på bruten svenska från mittpunkten. Hon var bred som en manlig kulstötare, i skinande blank joggingoverall och håret i stram hästsvans. Varje gång vi skulle byta övning blåste hon så hårt i visselpipan att små spottdroppar flög i ett regn genom luften.

Jag hade medvetet ställt mig bredvid Cecilia. Hon hade bytt högstadieskola efter jul och börjat i min parallellklass. Förutom gymnastik hade vi även franska tillsammans och jag fascinerades av henne redan innan vi sagt ett ord till varandra.

Hon satt längst bak på franskalektionerna, med knäna upp mot bänkkanten, och småpratade obekymrat medan läraren undervisade. Läraren låtsades inte höra hennes tjatter, som om han inte vågade tillrättavisa henne. Ibland röt han till mot den elev som hon pratade med, men aldrig mot Cecilia som faktiskt var den som störde. Jag brukade snegla bakåt på henne från min plats, mitt i den opersonliga grå massa av elever som varken passade som plugghästar längst fram eller vågade vara coola nog att sitta längst bak. Hon hade dittills inte mött min blick.

Cecilia hade svårt att följa gympalärarens instruktioner, hon hoppade i otakt, blandade ihop höger och vänster, och jag låtsades vara lika dålig. Jag stod så nära att jag kände

doften av hennes parfym och försökte lägga lukten på minnet för att kunna köpa samma.

Någon pruttade, eller kanske var det bara ett ljud som lät som en prutt. Cecilia vände sig mot mig och gjorde en grimas. Hon höll för näsan och pekade menande mot gympalärarens rygg. Vi kunde inte sluta fnissa, inte ens när läraren blåste argt i sin visselpipa och skickade ut oss.

I väntan på att lektionen skulle ta slut satt vi i omklädningsrummet. Cecilia härmade gympalärarens brytning och jag vred mig av skratt.

»Ska vi kolla vad de andra har i väskorna?» sa hon plötsligt.

Jag trodde först att hon skojade och svarade varken ja eller nej.

»Pernilla har alltid skitdyrt smink med sig. Jag tror att hon lånar sin mammas. Får jag sminka dig?»

Jag nickade försiktigt, svepte bort mascararester med pekfingret och drog håret bakom öronen.

När Cecilia närmade sig med Pernillas sminkväska i handen blev mina kinder illröda. Jag ville inte att hon skulle granska mitt ansikte på nära håll. Min hy var glansig som om den blivit smord med smör och varje gång jag sminkade mig löstes allt upp i flottiga fläckar redan efter någon timme. Håret var råttfärgat, stripigt och livlöst. Jag hade klippt lugg med köksaxen för att dölja finnarna men hårstråna irriterade bara huden ännu mer.

»Se inte så trilig ut«, brukade mamma säga åt mig. Hon hade rätt, jag såg sur ut men visste inte vad jag kunde göra åt det. Ögonbrynen var tunga och mörka, ögonen små och smala i djupa hålor. Min överkropp såg ut som en killes, bara skelett och muskler, knotor och ådror under

genomskinlig hud. Jag hade vuxit för snabbt, till en skranglig fågelskrämma.

»Förresten, jag vill inte bli sminkad«, sa jag. »De kommer säkert tillbaka snart.«

Cecilia log och fixade till frisyren med fingrarna framför spegeln. Det tjocka håret la sig i ett blont vattenfall över axlarna. Ögonfransarna vippade runt hennes klarblå ögon.

»Oroa dig inte, du kommer att bli jättefin. Det är en kvart kvar på lektionen«, sa hon.

»Men tänk om någon behöver gå på toa?«

Cecilia tog fram ett läppstift från Pernillas necessär, målade omsorgsfullt läpparna och borstade sedan på brunpuder. Jag stirrade som förtrollad på henne. Hon tycktes så säker på sig själv, sin skönhet. Hennes enda skavank var en stor glugg mellan framtänderna, vilket bara gav henne charm.

»Pernilla kommer att känna igen färgen på läppstiftet«, sa jag.

»Äsch, det skiter väl jag i.«

Pernilla var en av de populära tjejerna på skolan och någon jag inte ville komma på kant med. En gång hade jag blivit bjuden på hennes födelsedagskalas, men jag gissade att den främsta anledningen var att hennes mamma tyckte synd om mig. Mamman hälsade glatt på alla barnen när de anlände till kalaset, men när hon såg mig la hon huvudet på sned och frågade hur jag mådde. »Bra«, svarade jag, oförstående. Hon la handen på min överarm och tryckte till och jag undrade vad hon visste, vad hon hade sett och vad hon trodde att en sådan fråga faktiskt kunde göra åt saken.

»Din tur«, sa Cecilia och stängde locket på pudret.

När hon sträckte fram puderdosan mot mig fumlade hon med nästan överdriven klumpighet och asken föll i golvet.

Små bitar av puderkaka blandat med spegelglas landade framför våra fötter.

»Oops«, sa hon.

Jag rusade till toaletten efter blöta pappershanddukar och började frenetiskt torka upp bitarna från golvet. Pudret smetades ut i bruna kritstreck över kaklet. En spegelskärva trängde in i mitt pekfinger och jag flämtade till.

Cecilia drog med mig till handfatet och plockade varsam ut skärvan. Hon skruvade på kranen och höll mitt finger under den iskalla strålen. Blodblandat vatten sögs ner i cirklar i avloppet.

»Förlåt«, sa hon och strök en hand över min rygg. »Det var mitt fel.«

Rädslan sjönk undan och jag ville plötsligt gråta.

Cecilia spolade ner pappershanddukarna i toan tills det tog stopp och ett brunpudrefärgat vatten steg mot sitsen.

»Nu kommer de att tro att vi har skitit i kapp istället«, sa hon och vi förenades i en skrattattack, nedsjunkna mot väggen inne på toan.

Dagen efter skrev Cecilia »Ebba och Cissi 4-ever« med spritpenna på mitt skåp och jag föll som en fura.

Jag hade alltid haft en känsla av att vara annorlunda än de andra tjejerna i klassen, som om vi saknade gemensamma beståndsdelar. Jag var bara bra på att låtsas vara en av dem. De var fina och oförargliga, men urvattnade som lättmjölk. Cecilia var läsk i jämförelse, spetsad med sprit.

Kanske var det därför vår vänskap blev så stark, lika laddad som tonårskärlek. Från den dagen betydde mina

andra kompisar ingenting. Jag såg bara henne. Jag var en himlakropp som dragits in i hennes gravitationsfält och inte kunde ta mig därifrån. Precis när jag behövde det som mest hade jag funnit en riktig vän.

KAPITEL 3

I Solhem, där Cecilia bodde, stod betonghusen så tätt att solstrålarna knappt nådde marken. Varje trappuppgång luktade bränd falukorv och köttbullar, eller någon sorts utländsk mat med exotiska kryddor. Doften försvann aldrig ur väggar och golv, den kunde bara målas bort. Mammorna rökte i morgonrockar och papporna var hantverkare eller industriarbetare. Markplan betydde verkligen markplan, och när mörkret föll kunde man se rakt in i stökiga kök och vardagsrum, se hyresgästerna i sina soffor, fastfrusna framför blå teveskärmar. På soffborden stod burköl och chipspåsar uppdukade. Fredagsmys var ännu inte uppfunnet, men fredagsfyllan respekterades med helig precision.

Barnen i området kallades Solhemsbarn och alla visste vad det betydde: fattig familj eller möjligtvis invandrare.

Jag drogs till Solhem, som om jag hörde hemma där, även innan jag träffade Cecilia. Solhem var en äventyrsvärld. Under en vanlig cykeltur kunde man stöta på både fyllon och blottare. Där fanns lekplatser med trasiga gungor, då och då använda kondomer i klätterställningen och glasbitar i sandlådan. I mitt bostadsområde fanns inga lekplatser där barnen kunde samlas, för alla hade trädgård.

Cecilia och jag studsade nerför trappan från hennes lägenhet, rikligt parfymerade och mångfaldigt ombytta. Plötsligt stod hennes pappa innanför ytterdörren i